

DE ROOIE ROEPTOETER

TER INZAGE

EXTRA VERKIEZINGS NUMMER MAART 1986

colofon

De Rooie Roeptoeter is een afhankelijke, onregelmatig verschijnende actiekraant voor Oisterwijk. De RRT beoogt een bindend element te zijn voor mensen in strijd voor een leefbaar bestaan en is een spreekbuis voor allen die door het kapitalisme en andere vormen van onderdrukking en uitbuiting mond dood worden gemaakt. De RRT belicht vanuit een linkse optiek politieke en culturele ontwikkelingen in Oisterwijk en geeft bekendheid aan publicaties en manifestaties van CPN-PPR-PSP en sociale bewegingen die opkomen voor een veilige en rechtvaardige maatschappij. Een (steun-)abonnement kost f 5,- per jaargang te voldoen op gironummer 5264985 tnv werkgroep CPN-PPR-PSP te Oisterwijk. Je krijgt dan 6 keer dit schitterende blad bezorgd (als alles meezit tenminste).

Redactiecollectief De Rooie Roeptoeter
Postbus 340 5060 AH Oisterwijk

-Dis-moi, jolie droite, pourquoi
as-tu de si grandes dents?

ZEG ME, LIEF RECHTS, WAAROM HEB JE ZULKE GROTE TANDEN?

VOOR WIE IS DE TOEKOMST?

Waar verschillen de standpunten van de Partij van de Arbeid en Progressief Oisterwijk omtrent de taak van links in de gemeenteraad, omtrent de sturing van de economie, en omtrent cultuurpolitiek? Om hier achter te komen nodigde de RRT beide partijen uit voor een ronde-tafel gesprek. Progressief Oisterwijk werd vertegenwoordigd door Ad Graumans, Lenny Provoost en Ad van den Oord. Greet Ermen, Ralph Russ en Rietje van der Meer vertegenwoordigden de PvdA.

BESTUURLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

Als links gemeenteraadslid kom je terecht in een spanningsveld, stelt de RRT. Vertegenwoordig je de sociale bewegingen of sluit je compromissen met andere fracties? De bestuurlijke functie van een raadslid komt vaak tegenover de tribune functie te staan. Wat vinden de Oisterwijkse PvdA en Progressief Oisterwijk dan belangrijker: mee-regeren of een oppositie-rol vervullen? Ralph leidt het standpunt van de PvdA in. De programma punten die 'ingeleverd' moeten worden om bestuurlijke verantwoordelijkheden te verwerven acht hij niet noemenswaardig vergeleken met het resultaat. Volgens Ralph kan je juist beter je partij beginselen uitdragen als je meer bestuursverantwoordelijkheid hebt. "Veel van wat wij hebben bereikt in de afgelopen vier jaar was niet mogelijk geweest zonder die wethouderspost." Ad Graumans ziet voor Progressief Oisterwijk meer een tribune functie weggelegd. Hij wil dat links in de raad de stem vertegenwoordigt van bewegingen zoals de vredes- en milieubeweging. Hij ziet het als een uitdaging voor Progressief Oisterwijk om samen met die bewegingen in en buiten de raad een breed front te organiseren dat zich inzet voor een andere, progressieve, politiek. De reactie van de sociaal-democraten is pragmatisch. Hun bestuurlijke ervaring leert hen dat je je niet moet verkijken op de werkelijke gang van zaken in de raad. Vredesproblematiek en Zuid-Afrika spelen veel minder een rol dan vergunningen en huisvesting: "Het is meer het runnen van de tent." Het feit dat de gemeenteraad geen uitspraak zal doen in de raad over de kruisraketten acht men wel een ingeleverd punt. Er staan echter veel meer positieve resultaten tegenover. "En," zegt Greet, "we stellen bepaalde zaken aan de orde als dat nodig is. We kijken naar wat leeft voor de Oisterwijkse bevolking." Progressief Oisterwijk zet daar vraagtekens bij en stelt dat je er ook toe bij kan dragen dat bepaalde zaken voor de bevolking gaan leven. Lenny stelt bijvoorbeeld de brief van de Deventer gemeenteraad over Zuid-Afrika aan de orde: die brief bevat een verzoek aan andere overheden om ook een uitspraak te doen over een sociaal-economische boycot van Zuid-Afrika, en werd door het college slechts voor kennisgeving aangenomen. Ad van den Oord kaart de zaak aan van het VLN (Veteranen Legioen Nederland). B & W gaf

Rietje van der Meer

Ad van den Oord en Lenny Provoost

onlangs aan deze uiterst rechtse club met racistische denkbeelden een financiële bijdrage. Volgens de PvdA kan je deze zaken wel in de raad aankaarten (Greet stemde ook tegen de gift aan het VLN), maar op een gegeven moment bloedt de zaak dood en ga je over tot de orde van de dag. De raad en de bevolking, zo stelt de PvdA geven prioriteit aan praktische zaken op gemeentelijk niveau; principiële kwesties spelen wel, maar op landelijk niveau. Op de vraag of het belangrijk is dat beide groeperingen, ieder met zijn prioriteiten, in de raad vertegenwoordigd zijn, zegt Rietje Progressief Oisterwijk een zetel te gunnen. Ralph heeft echter zijn twijfels: "Ik vraag me af hoe ver de werkelijke inzet van klein links gaat. Vier jaar geleden, toen CPN-PPR-PSP geen zetel haalden, bood ik ze de mogelijkheid aan om samen de raadsvergaderingen voor te bereiden. Op die manier had ik hun belangen kunnen behartigen in de raad, maar ze zijn niet op mijn uitnodiging ingegaan." Ad Graumans antwoordt dat klein links zeker niet op een houtje heeft zitten bijten de afgelopen vier jaar, maar zich heeft gemanifesteerd in buiten-parlementaire activiteiten met name in de vredes- en anti-fascisme bewegingen. Volgens Greet deed de PvdA dit ook. Zij zegt echter dat zij Progressief Oisterwijk graag in de raad vertegenwoordigd zou zien, omdat de horzelfunctie die zij zou kunnen vervullen heel belangrijk is. Toch vindt Ralph dat de stemmen die Progressief Oisterwijk krijgt beter aan de PvdA besteed zouden zijn, omdat dan het risico minder is dat door een tekort aan stemmen bij Progressief Oisterwijk een restzetel aan de VVD toebedeeld wordt. Ad en Greet vinden dat het de moeite waard is om te proberen een zetel te veroveren: "Meedoont houdt in dat je kan verliezen, maar dat weerhoudt ons niet," concludeert Ad.

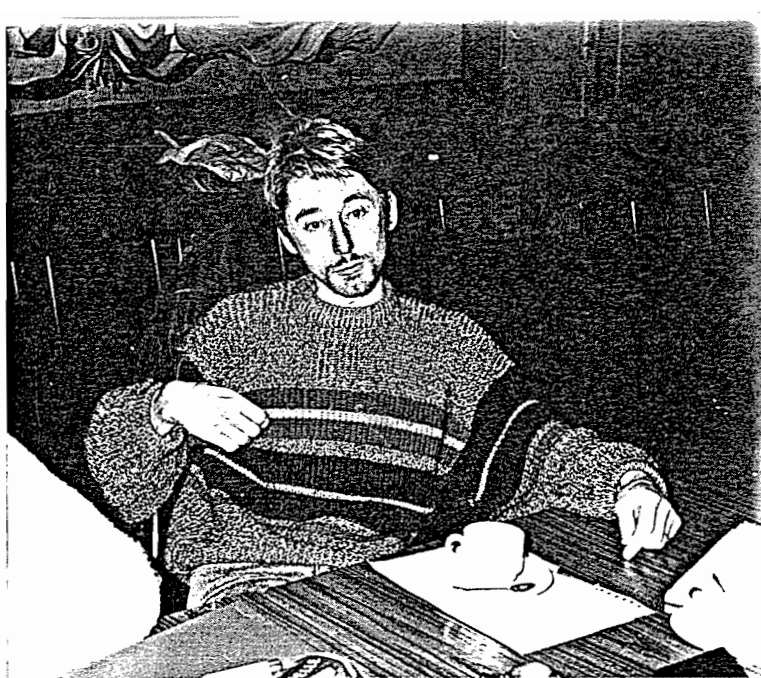
SOCIAAL ECONOMISCHE STURING

De sturing van de economie is altijd het stokpaardje geweest van zowel de sociaal-democratie als radicaal links. Hoe willen de PvdA en Progressief Oisterwijk via de gemeenteraad de plaatselijke economie sturen? Ad van den Oord zegt dat, ondanks de beperkte mogelijkheden van een gemeente om de economie te sturen, er een aantal wegen wel open staan. Men zou bijvoorbeeld moeten zorgen voor een optimale herbezetting van door ATV vrijgekomen arbeidsplaatsen binnen het ambtelijk apparaat. Ad zegt dat Progressief Oisterwijk principieel tegen privatisering is, en stelt dat door privatisering tegen te gaan en door een Sociaal Vestigings Statuut op te stellen, men een vinger in de pap kan houden. Naast het creëren van werkgelegenheid dient de gemeente, met name via de Gemeentelijke Sociale Dienst, te voorkomen dat baanlozen als tweederangs-burgers worden gezien, aldus Ad. Greet vertelt dat de gemeente, dankzij de inzet van de PvdA, een herbezetting kent van 75% voor uitvoerende functies en 25% voor beleidsfuncties. Zij stelt als voorwaarde aan ATV dat de dienstverlening aan de bevolking gehandhaafd blijft. Wat baanlozen projecten betreft zegt Greet dat het vaak aan de betrokkenen zelf ligt dat er zo weinig van de grond komt: "De baanlozen die actief zijn binnen zulke projecten zijn ook vaak de mensen die sneller aan baantjes komen. Als die vertrekken moet alles opnieuw opgebouwd worden." Wat economische sturing betreft hecht de PvdA veel belang aan pacht voorwaarden bij verkoop van grond en bedrijven.

De PvdA noemt zich in haar verkiezingsprogramma een voorstander van privatisering indien dat 'uit een oogpunt van doelmatigheid wenselijk is', en Ralph vindt dan ook de opmerkingen van Ad omtrent privatisering ongenueanceerd. De te verwachten polemiek blijft echter uit, omdat Greet het standpunt van de PvdA omtrent privatisering verduidelijkt. Zij zegt nooit nuts-bedrijven te willen privatiseren, maar wel randvoorzieningen. Volgens Greet gaat het de PvdA meer om een reorganisatie van gemeentelijke werkzaamheden dan om het afstoten van een groot aantal taken. Ad stelt dat privatisering een verslechtering van de arbeidsvoorwaarden met zich mee brengt, en ziet er daarom weinig heil in. Volgens hem is privatisering bovendien erop gericht om het vrije marktmechanisme te bevorderen, een liberale ideologie. Greet is het daarin met hem eens, "daar lopen de lijnen niet ver uit elkaar" tussen de twee aanwezige partijen. Maar omdat de PvdA alleen onder bepaalde omstandigheden privatisering wenselijk acht, ziet zij het niet als in strijd zijnde met de socialistische beginselen.

CULTUUR POLITIEK

Sociaal democratie en radicaal links kennen beiden uitgebreide eigen culturele bewegingen. Niet alleen in het verleden hebben die zich in Oisterwijk gemanifesteerd; de Schuur en de Rooie Roep-toeter getuigen daarvan. De RRT vraagt aan de PvdA en Progressief

Ad Graumans,

Oisterwijk hoe zij de opvoedende/bewustmakende taak van de gemeente zien, en hoe zij dat willen realiseren. Rietje vindt dat de stimulerende taak van de gemeente wel belangrijk is, maar benadrukt dat het niet "van bovenaf opgelegd" moet zijn. Integendeel, zegt Rietje, initiatieven moeten vanuit de burgerij zelf komen. De rol van de gemeente is er een van het creëren van randvoorwaarden, het is echter niet aan de gemeente om zelf initiatieven te nemen. Wel zou de gemeente via het openbaar onderwijs adoptie-projecten, vredesonderwijs, en dergelijke kunnen stimuleren. Ralph vindt het belangrijk dat de gemeente via allerlei wegen komt te weten wat er leeft bij Oisterwijkers om vervolgens daar goed op in te kunnen spelen. De PvdA vindt dat welzijns-voorzieningen beschermd moeten worden tegen bezuinigingen. Ook vinden de sociaal-democraten dat het welzijns-gebeuren bedrijfsmatiger opgezet moet worden. In deze opzichten mogen we waarschijnlijk op goede samenwerking tussen Progressief Oisterwijk en de PvdA rekenen in de toekomst, want, zoals Lenny vertelt, is er overeenstemming op een groot aantal punten wat betreft het welzijn- en cultuurbeleid van de gemeente, hoewel Progressief Oisterwijk meer voelt voor actieve stimulering van initiatieven op cultureel gebied dan de PvdA. Lenny voegt daaraan toe dat Progressief Oisterwijk er veel belang aan hecht om 1% van de bouwkosten van openbare gebouwen (bv. het nieuwe gemeentekantoor) te besteden aan werken van plaatselijke kunstenaars. Daarnaast zou ze graag zien dat er in de Kunstkring een expositieruimte werd ingericht. Ook vindt Progressief Oisterwijk handhaving van muziekonderwijs op school en een verlaging, indien mogelijk, van de tarieven van de muziekschool een belangrijke manier om deze vorm van cultuur voor meer mensen toegankelijk te maken. Hoe staan de PvdA en Progressief Oisterwijk tegenover het idee van een museum in Oisterwijk? Ad van den Oord is bezorgd dat een belangrijk stuk sociale geschiedenis van Oisterwijk verloren dreigt te gaan. De aankomende sloop van villa de Huifkar ziet hij als een te betreuren stap in die richting. Hij constateert dat het streekarchivaat vervreemd is geraakt van enige maatschappelijke betrokkenheid. Het is belangrijk, zegt Ad, dat er een museum komt waarin sociaal-politieke ontwikkelingen in Oisterwijk van de laatste eeuw aandacht krijgen. Ralph vindt dat zo'n museum een initiatief moet zijn van betrokken bewegingen. Hij ziet het niet als de taak van de gemeente om daar initiatieven in te nemen. Ad vraagt zich af waarom er dan wel geld beschikbaar wordt gesteld voor de Heenkunde-kring. Greet sluit het niet uit dat de inrichting van zo'n museum een taak van de gemeente zou kunnen worden, maar Rietje denkt dat de "katholieke visie" dan een te zware stempel op de weergave van de Oisterwijkse maatschappelijke ontwikkelingen zal drukken, en acht het daarom beter om "zelf" het initiatief te nemen.

Van het verleden terug naar de toekomst. Sociaal-democratie en radicaal links hebben een eigen visie op politiek, economie en cultuur. Dat er samengewerkt kan (en moet) worden lijkt uit het bovenstaande ook duidelijk. Maar: voor wie is de toekomst? Misschien geeft 19 maar een indicatie, hoewel de loop der geschiedenis zich niet zo eenvoudig laat voorspellen. Juist dat leert ons een eeuw sociaal-politieke geschiedenis in Oisterwijk.

Greet Ermen, Ralph Russ

HET EVANGELIE VOLGENS VAN DER JAGT

De Oisterwijkse gemeenteraad heeft in haar vergadering van 27-2-1986 vijf minuten stilgestaan bij Zuid-Afrika. Aanleiding was een brief van de gemeenteraad van Deventer waarin zij bij de Nederlandse regering aandringt op een sociaal-economische boycot van Zuid-Afrika.

Het Oisterwijkse college van B&W had de raad geadviseerd de brief "voor kennisgeving aan te nemen" oftewel ze wilden er niets mee doen. En aldus geschiedde. De raad ging zonder al te veel morren accoord. D'66, Gemeentebelangen en Oostrom hielden hun mond. Het CDA zei bij monde van Lavrijsen dat men individueel al of niet achter een boycot kan staan. Het is echter geen gemeentelijke kwestie en het CDA verwijst daarom naar de landelijke politieke partijen. Van Roessel zegt dat de VVD het racisme verafschuwt omdat het haaks staat op de liberale beginselen. Maar moties in de gemeenteraad leveren geen bijdrage tot de opheffing van de apartheid, en het huidige regeringsbeleid wel. Russ leest namens de PvdA een verklaring voor waarin principieel stelling wordt genomen tegen discriminatie op grond van ras of

kleur. Er moet nationaal maar ook regionaal worden opgetreden tegen apartheid en economische sancties zijn daarbij een middel. Burgemeester Opheij neemt vervolgens het woord om nogmaals te verklaren dat de motie Deventer geen gemeentelijke zaak is en hij maakt tevens van de gelegenheid gebruik om minister van buitenlandse zaken Van den Broek in het zonnetje te zetten als anti-apartheidsstrijder.

5 minuten woorden over apartheid maar geen daden. Ook niet van de PvdA. De teneur was dat de motie Deventer niets gemeentelijks zou hebben. De Oisterwijkse bestuurders kunnen blijkbaar niet goed lezen. In Deventer was de motie aangevuld met een passage over de plaatselijke verkoop van Zuid-Afrikaanse produkten. Dit omdat CDA en VVD in de Deventer gemeenteraad niet over de motie wilden praten als er geen plaatselijk belang mee gemoeid was. De motie werd aangenomen met de stemmen van PvdA, klein links en D'66 voor.

De gemeente Deventer heeft daarna de plaatselijke markt-handelaren en winkeliers verzocht te stoppen met de verkoop van Zuid-Afrikaans fruit en wijnen. Dergelijke initiatieven zijn ook genomen in Amsterdam, Leeuwarden, Groningen, Heerlen maar ook in Goirle. B&W van Goirle gaan met de plaatselijke ondernemers overleggen hoe Zuid-Afrikaanse produkten geweerd kunnen worden. In Oisterwijk dus slechts woorden. In de verkiezingsprogramma's spreekt alleen Progressief Oisterwijk zich uit voor boycotmaatregelen.

Toch is de motie Deventer zeer wel van toepassing op de Oisterwijkse situatie.

De meest uitgebreide groentezaak in Oisterwijk van Kees en Gerda van der Jagt verkoopt openlijk Zuid-Afrikaans fruit. Uitgesteld trof de RRT oogmeloenen, kleine tomaten, pruimen en druiven van het apartheidregime aan. Dit uitgerend op het moment dat er in Zuid-Afrika met bruto geweld tegen de zwarten wordt opgetreden. Het Komitee Zuidelijk Afrika is een landelijke actie begonnen tegen de verkoop van

Zuid-Afrikaanse wijnen en fruit. De actie loopt voorspoedig. Albert Heijn, EDAA, V&D en de Spar zijn de verkoop van Zuid-Afrikaanse produkten al gestopt.

Er zijn echter nog vele, met name kleine winkeliers, die minder morele bezwaren hebben. We vragen ons af hoe Gerda van der Jagt (4 jaar geleden nog op de CDA-lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen) het verkopen van apartheidprodukten verenigt met het evangelie.

De RRT roept iedereen op geen Zuid-Afrikaanse produkten te kopen. Onlangs bleek nog bij het bezoek aan Nederland van de Zuid-Afrikaanse vakbondsleider Marc Sweet dat de zwarten groot belang hechten aan boycot-acties. Pers daarom geen Zuid-Afrika uit! En laat je niet foppen door winkeliers die druiven uit Zuid-Afrika aanbieden als "Kaapse druiven" en Oudspan-sinaasappels als "Goldland-sinaasappels".

VERKIEZINGS-FLATERS

De gemeenteraadsverkiezingen naderen snel en dat is te merken ook. De RRT laat hier een bloemlezing volgen van 'missers' die gesignaleerd werden.

WIE DISCRIMINEERT ER EIGENLIJK?

Alle partijen zijn tegenstander van discriminatie met het oog op de verkiezingen waaraan voor het eerst buitenlanders mogen deelnemen. Tijdens de jaarwisseling plaatste Gemeentebelangen een advertentie waarin iedereen een gelukkig nieuwjaar werd gewenst met daaronder een aparte nieuwjaarswens voor Turken, Marokkanen en Grieken. Over apartheid gesproken!

VOETBALLEN TEGEN DISCRIMINATIE

Jeanne van de Wiel, 4de op de lijst van Gemeentebelangen en naar eigen zeggen "dus op een verkiesbare plaats", verwacht dat discriminatie "of hoe heet dat andere ook al weer?" wordt opgelost als alle jongeren gaan voetballen. Dit vertelde zij op de voorlichtingsavonden in de buitenlandse centra.

BESTAAT DISCRIMINATIE WEL?

Dit vroeg Van Rooij, lijsttrekker voor de VVD, zich af op een bijeenkomst in het Griekse centrum. Bovendien hief hij een vermanend vingertje naar de buitenlanders: "zij moeten oppassen hun buitenlanderschap niet te exploiteren".

DIT IS ONZE BAAS

Volgens Greet Ermen moet de landelijke politiek zich niet met de gemeenteraadsverkiezingen bemoeien. Onze verbazing was groot toen we Greet op een bijeenkomst in het Turks centrum met een foto van Den Uyl zagen op een pamflet en zij de Turken toesprak: "Ik ben van de PvdA en dit is onze baas".

JONGE, FRISSE, LEUKE VROUW

Niet alleen de buitenlanders maar ook de vrouwen tracht men als stemvee te gebruiken. Op een bijeenkomst in De Bunders zei CDA-lijsttrekker Verhoeven dat het CDA een vrouwvriendelijke partij is. Daarom hadden ze een "jonge, frisse, leuke vrouw" (Een Drijvers dus) op de derde plaats gezet. Op dezelfde bijeenkomst onderstreepte wethouder Wolfs (óók CDA) nogmaals de feministische zienswijze van zijn partij: "er valt in Oisterwijk niets meer te emanciperen." Ook Verhoeven liet aan duidelijkheid niets te wensen over. In zijn verhaaltje over boodschappen doen bleek dat hij er van uitgaat dat de "huisvrouw" de boodschappen doet.

EXCESSEN VOORKOMEN

Discriminatie op grond van politieke voorkeur is ook nog niet helemaal uitgebannen. Een woordvoerder van De Coppele werd gebeld door Progressief Oisterwijk met de vraag of er daar een forum werd georganiseerd. Dat was niet het geval. Wel mochten partijen die in de raad vertegenwoordigd zijn er een eigen bijeenkomst beleggen. Andere partijen (dus Progressief Oisterwijk) niet, om "excessen" te voorkomen.